

DEBUUT NR.2
NAJAAR
2008

DeBuurt

MAGAZINE VAN PLURYN

Thema:
Zelfregie

Jonathan Dolorita:

“Ik ben gaan
groeien en groeien”

Pagina 2

- Column Rob de Jong

Pagina 3

- Zoekmodule maakt aanbod Pluryn inzichtelijk
- Bekostiging zorg verandert

Pagina 4

- Een nieuwe kijk op dagbesteding

Pagina 6

- De Regentes: 'Begeleiden met de handen op de rug'

Pagina 8

- Zin om te werken bij Werkzin

Pagina 10

- Een week uit het leven van Bert Oosterveer

Pagina 12

- Meer zelfregie voor cliënten bij Het Hietveld

Pagina 14

- Yuub nieuwe hoofdsponsor Cardo

Pagina 15

- Programma Cultureel i-seizoen
- Landelijke erkenning voor De Seyshuizen

Pagina 16

- Patrick Geurtsen 'doet van alles'

Column

Rob de Jong

Ondernemen, innoveren en aanspreken

In het voorjaar begonnen we met uitvoeren van ons nieuwe Beleidsplan 2008-2010 'Verandering van perspectief'. We zijn daarbij voortvarend aan het werk gegaan. Er zijn al heel wat acties uitgezet, waaronder het competentiegerichte werken en het ontwikkelingsprogramma team-competentie om er een paar te noemen. Maar we pakken ook het ziekteverzuim aan en het managementontwikkelingsprogramma loopt.

Al die acties kunnen we vangen onder het kopje Zelfregie, niet toevallig ook het thema van deze DeBuut. Zelfregie heeft niet alleen betrekking op cliënten maar ook op onze organisatie. We stimuleren zelfregie ook onder medewerkers. Op managementniveau sturen we aan op drie items: ondernemen, innoveren en aanspreken. Deze drie begrippen willen we diep in de organisatie verankeren. Ze moeten terugkomen in de jaarlijkse persoonlijke ontwikkelingsplannen en in de jaarplannen.

Managers moeten veel meer ondernemer worden. Omdat de directielaag uit de organisatie is geschrapt, zijn managers degene waarvan verwacht wordt dat ze maatschappelijk ondernemerschap in de praktijk brengen. Dat ze de kansen in de markt zien en deze voor hun doelgroep ontwikkelen. En dat ze hun netwerk onderhouden en uitbouwen. Het betekent een nieuwe manier van

werken voor onze managers, die zich voorheen vooral richtten op beheer.

We willen graag dat de initiatieven die genomen worden innovatief zijn. Inhoudelijke synergie kan leiden tot nieuwe vormen van zorg of nieuwe protocollen. De ideeën daarvoor horen te komen vanuit de organisatie, niet vanuit de Raad van Bestuur. Onze nieuwe visie op dagbesteding is daar een goed voorbeeld van. Verderop in deze DeBuut leest u daar meer over. Door behandelteams meer ruimte te geven, faciliteren we innovatief denken en werken. We hopen dat dit leidt tot de ontwikkeling van vernieuwende zorgplannen, die richtinggevend zijn voor de toekomst van de gehandicaptenzorg.

Blijft over het elkaar aanspreken. In de cultuur van onze organisatie is de vrijblijvendheid te groot, zo hebben we geconstateerd. Er leven genoeg goede ideeën maar er is onvoldoende toezicht op de realisatie ervan. Daarom moeten we onderling goede zakelijke afspraken maken, waarop we elkaar kunnen aanspreken. Dat zal de daadkracht van de organisatie vergroten. Daar hebben we allemaal, ook de cliënten, baat bij.

Rob de Jong
Bestuurder Pluryn

Colofon

Kopij voor volgend nummer:
Inleveren voor 1 maart 2009.
E-mail: redactie@pluryn.nl

Redactie coördinatie:
Wim Mulder, tel. (024) 323 83 80

Redactieadres:
Redactie DeBuut
Postbus 1395, 6501 BJ Nijmegen

Realisatie:
Ruijs Draaisma Reclamebureau

4

10

12

DeBuut is een uitgave van Pluryn en verschijnt 2 keer per jaar.

Pluryn ondersteunt mensen met een handicap bij wonen, werken, leren en vrije tijd vanuit een groot aantal locaties in Gelderland, Noordoost-Brabant en Noord- en Midden-Limburg. We geven mensen met een handicap mogelijkheden om vorm en inhoud te geven aan hun leven. Daarbij richten wij ons op een voor de cliënt zo volwaardig mogelijke plek in de samenleving. Dit doen wij op basis van gelijkwaardigheid: samen met de cliënt, samen met diens verwanten en samen met de samenleving.

Het hart van onze organisatie wordt gevormd door onze Centrale Vestigingen:
De Beele, Het Hietveld, Jan Pieter Heije,
De Winkelsteegh, Werkenrode, Groesbeekse Tehuizen

Ondersteunt mensen met een handicap bij wonen, werken, leren en vrije tijd

Bekostiging zorg verandert door invoering ZZZP

Voor cliënten die 24 uur per dag zorg ontvangen vanuit de AWBZ verandert de bekostiging van de zorg. Ontvangt Pluryn momenteel nog geld voor de beschikbare capaciteit, vanaf 2009 is dit bedrag afhankelijk van de kenmerken van de cliënt en de hoeveelheid zorg die een cliënt nodig heeft.

Het nieuwe systeem heet zorgzwaartebekostiging. Hierin wordt de zorgbehoefte van een cliënt uitgedrukt in een zorgzwaartepakket (ZZP). Afgelopen twee jaar hebben AWBZ-instellingen de gelegenheid gekregen om ervaring met het systeem op te doen

en is de zorg op de oude wijze gefinancierd. Met ingang van 2009 wordt de zorgzwaartebekostiging daadwerkelijk ingevoerd. Een ZZZP is een volledig pakket van zorg dat aansluit op de kenmerken van de cliënt en het soort zorg dat hij of zij nodig heeft. Het bevat een beschrijving van de cliënt (cliëntenprofiel) en een beschrijving van de (verblijfs)zorg. Ook het totaal aantal benodigde (geïndiceerde) uren staat omschreven in het ZZZP. Pluryn maakt op basis daarvan afspraken over de zorginzet met de cliënt en/of zijn verwanten en legt die vast in het zorgplan.

De gevolgen

De cliënt merkt in de zorg die hij of zij ontvangt niets van de veranderingen. Wel verandert er wat bij de indicatiestelling. De indicaties worden namelijk op een andere manier omschreven. De indicaties worden niet langer afgegeven in functies en klassen (aantal uren zorg per functie) maar in een totaalpakket passend bij de zorgbehoefte, een ZZZP. Als voorbereiding op de definitieve invoering in 2009 is het CIZ daar al in juli 2007 mee gestart. ■

Voor mensen met een lichamelijke beperking zijn de volgende zeven ZZZP's samengesteld:

- 1 Wonen met enige begeleiding en enige verzorging
- 2 Wonen met begeleiding en enige verzorging
- 3 Wonen met enige begeleiding en verzorging
- 4 Wonen met begeleiding en verzorging
- 5 Wonen met begeleiding en intensieve verzorging
- 6 Wonen met intensieve begeleiding en intensieve verzorging
- 7 Wonen met zeer intensieve begeleiding en zeer intensieve verzorging

Voor mensen met een verstandelijke beperking zijn de volgende zeven ZZZP's samengesteld:

- 1 Wonen met enige begeleiding
- 2 Wonen met begeleiding
- 3 Wonen met begeleiding en verzorging
- 4 Wonen met begeleiding en intensieve verzorging
- 5 Wonen met begeleiding en zeer intensieve verzorging
- 6 Wonen met intensieve begeleiding, verzorging en gedragsregulering
- 7 (Besloten) wonen met zeer intensieve begeleiding, verzorging en gedragsregulering

Zoekmodule op site maakt aanbod Pluryn inzichtelijk

Het aantal producten en diensten dat Pluryn biedt aan mensen met een handicap is groot. Een nieuwe zoekmodule op de website www.pluryn.nl maakt het complete aanbod inzichtelijk.

Bezoekers kunnen via de zoekmodule selecteren op leeftijd, handicap, vorm van ondersteuning en regio. Een druk op de knop levert het aanbod van Pluryn voor de geselecteerde doelgroep op. Een uitgebreide beschrijving van het gevonden product kan desgewenst worden gedownload of geprint.

De zoekmodule maakt deel uit van de nieuwe website van Pluryn, die sinds afgelopen zomer zichtbaar is. De website kent ook een cliëntenversie. Hier is de informatie in eenvoudige cliëntentaal verwoord. Kijk op www.pluryn.nl. ■

Een nieuwe kijk op dagbesteding

Pluryn heeft haar visie op dagbesteding vernieuwd. Dagbesteding moet waar mogelijk plaatsvinden in een reguliere maatschappelijke omgeving. En moet passen bij de ondersteuningsvraag en de mogelijkheden van de cliënt. Dat kan op meerdere manieren: als inclusieve dagbesteding, omgekeerde integratie of dagopvang in een beschermde omgeving in de wijk. Onlangs startte een project 'Inclusieve Dagbesteding'.

Doel van het project is dat cliënten deelnemen aan de samenleving, zelf keuzes maken over hun eigen leven, een brede kring van mensen ontmoeten, hun competenties ontwikkelen en gewaardeerd worden. Allemaal voorwaarden om de kwaliteit van leven te verbeteren. Het project richt zich niet specifiek op arbeid of op het vinden van een (betaalde) baan, maar ook op hobby en vrijwilligerswerk. De twee pijlers onder het project zijn individuele trajecten voor dagbesteding en groepsactiviteiten in bedrijven.

Individuele trajecten

"Individuele trajecten starten met de droom of wens van de cliënt", legt projectmanager Sascha Stoffelen uit. "Samen met mensen die belangrijk zijn voor de cliënt maken we een plan. We inventariseren met elkaar wat zijn wens en droom zijn, wat zijn unieke kwaliteiten zijn en wat mogelijkheden en belemmeringen zijn. Vaak wordt snel duidelijk hoe urgent het maken en uitvoeren van een plan is en wat de creatieve mogelijkheden zijn."

"Het inzetten van het netwerk levert meestal nieuwe invalshoeken en mogelijkheden op", vervolgt Sascha. "We proberen het netwerk ook te verbreden. Het is belangrijk dat er direct iets in beweging komt en de cliënt snel kleine succeservaringen opdoet. Hiermee groeit het zelfvertrouwen. De cliënt moet steeds zelf kleine keuzes maken, zo komen competenties tot bloei. Soms leidt het plan tot iets heel anders dan de oorspronkelijke droom. De cliënt en het netwerk maken wel steeds samen de keuzes. Dat is een proces. Vaak gaat het in het begin meer om sociaal vormende aspecten. Het kan belangrijk zijn iemand eerst uit een sociaal isolement te halen. Samen met het netwerk van de cliënt bepalen we wat wenselijke eerste stappen

zijn. Dat zijn vaak de belangrijkste stappen om de cliënt te 'empoweren'."

Bredere doelgroep

Voor de individuele trajecten is begin oktober BAAS gestart. BAAS staat voor Begeleide Arbeid en Activiteiten in de Samenleving. In het verleden zijn vaker cliënten begeleid naar vrijwilligersplekken, daarin is dit project niet nieuw. Nieuw is wel dat veel meer cliënten er gebruik van kunnen maken, ook cliënten met complexere vragen.

De eerste proeftrajecten starten nu. De begeleiders zoeken al doende naar een werkbaar systeem waarin ze de visie vertalen naar praktijk. Dat doen ze samen met de projectmanager, een cliënt en een gedragswetenschapper. Begin januari denkt BAAS volop in bedrijf te zijn. Er zijn al aanmeldingen van licht verstandelijk gehandicapte cliënten van de Groesbeekse Tehuizen. Het team gaat werken met methodieken als Persoon Centraal Plannen, Maps en Path uit de stroming van 'supported employment' en 'inclusie'. De methodieken zijn ook geschikt voor sommige cliënten met sterke gedragsstoornissen. In een volgende fase kunnen ook cliënten van andere onderdelen van Pluryn – De Winkelsteegh, Het Hietveld – deelnemen.

Het dagactiviteitencentrum uit

Voor de tweede variant – groepsactiviteiten in bedrijven – wil Pluryn over drie jaar 50 tot 75 dagbestedingsplaatsen omgevormd hebben van bestaande dagactiviteitencentra naar andere vormen van dagbesteding. De eerste vijftien zijn al gerealiseerd: ongeveer 35 cliënten van Werkenrode Volwassenen gaan sinds januari 2008 niet langer voor hun dagbesteding naar het activiteitencentrum van Pluryn in Malden,

maar naar Hobbycentrum Nijmegen. Dat is een regulier hobbycentrum waar allerlei inwoners van Nijmegen gebruik van maken.

"Het bevalt zo goed, dat intussen een deel van hen al vanuit de eigen groep is uitgewaaierd naar allerlei cursussen in het centrum. Zodra de cliënt daaraan toe is, zet hij een nieuwe kleine stap", vertelt Sascha.

De projectmanager is inmiddels in overleg met een kringloopbedrijf, een museum, een ziekenhuis, een verzorgingstehuis en een voetbalclub. Cliënten zouden hier werkzaamheden kunnen uitvoeren als schoonmaken, opmaken van bedden, werken in de postkamer, horecatalaken, wassen en strijken, magazijnwerkzaamheden, koerieren, uitbeelden van ambachten, parkeerbeheer etc. "We hopen dat in het verzorgingstehuis ook verzorgende taken mogelijk zijn, zoals helpen bij de voeding of winkelen met bewoners."

We kunnen niet alles zelf

Idee achter deze 'groepsdetachering' is dat een zorginstelling niet zelf alle activiteiten verzorgt. "Hoe mooi onze sociale ondernemingen ook zijn, het is onmogelijk om alle bedrijfstakken zelf in huis te hebben. Met deze nieuwe vorm van dagbesteding komen de doelen die we nastreven meer binnen bereik."

Dagbesteding 'buiten de deur' heeft nog meer voordelen, zegt Sascha: "Het is flexibeler. Bij een afnemende vraag is het makkelijker op te zeggen. Het is ingrijpender om een eigen aanbod af te bouwen. Het is ook efficiënter. We hoeven niet in bakstenen te investeren, maar kunnen ons volledig op de begeleiding richten. Dat maakt het ook zuiverder. We doen precies waarvoor we staan: ondersteunen."

Bij **inclusieve dagbesteding** ondersteunt een team begeleiders cliënten bij dagbesteding of (onbetaald) werk bij een instelling of bedrijf midden in de samenleving. Dit kan individueel of in een groep gebeuren. Het gaat om het leveren van een zinvolle bijdrage aan de gemeenschap.

Bij **omgekeerde integratie** leveren cliënten een bijdrage in een aangepast bedrijf, een sociale onderneming. Het gaat hierbij vooral om het ontmoeten van een brede klantenkring en het zo zelfstandig mogelijk aan het werk zijn. Pluryn kent diverse sociale ondernemingen, zoals koffiebranderij/schenkerij Coffyn, print- en copyshop Nezzo, geitenboerderij De Horst en winkel/lunchcafé Blixem. Op korte termijn starten theeschenkerij Bloesem en het bakkerscafé Brood op de plank.

Voor specifieke doelgroepen met complexe ondersteuningsvragen is er **dagopvang in een beschermde omgeving**. Deze vindt meestal plaats in een wijk, eventueel samen met andere aanbieders. Cliënten nemen er deel aan cursussen en trainingen.

“Begeleiden met de handen op de rug”

Jongeren ruimte geven én individueel begeleiden. Dat is de filosofie van De Regentes, een decentrale behandelunit van De Beele. In een vrijstaand herenhuis nabij het centrum van Apeldoorn wonen nu zeven jongeren.

Sla je bij binnenkomst linksaf, dan kom je in een grote en gezellige huiskamer. Rechtdoor ga je door een deur naar een ruimte met vier eenpersoonskamers. Er is 24 uur per dag een begeleider aanwezig. De jongeren op de benedenverdieping delen de wc, douche en wasmachine. Ook koken en eten zij elke dag samen. Niet altijd een genoegen, vertelt Melissa Brugman, die zelf niet meer in De Regentes verblijft. “Een bewoonster maakte elke week macaroni met van die vieze saus uit een pakje. Vreselijk.” Jongeren die een grotere eigen verantwoordelijkheid aankunnen, wonen

op de bovenverdieping. Er zijn drie ruime kamers met een eigen douche en kookgelegenheid. Op de zolder bevinden zich twee kleine kamers. Een kamer is bedoeld als tijdelijke opvang voor jongeren, die in de laatste fase van Behandeling Op Locatie zitten.

Kracht

De Regentes is een onderdeel van De Beele. Dit orthopedagogisch behandelcentrum richt zich op jongeren met een licht verstandelijke handicap en gedragsproblemen. Jongeren stromen door naar De Regentes,

als ze meer zelfstandig dingen kunnen doen. Groepsleider Bennie Zielhuis licht toe: “Wij begeleiden de jongeren naar de grootst mogelijke zelfstandigheid. Iedereen krijgt persoonlijke begeleiding. Dat is onze kracht.”

De achttienjarige Chantal Oosterbroek kwam, na eerst in een buitenhuis van De Beele in Gietelo te hebben gewoond, een maand geleden naar De Regentes. Haar kamer op de bovenverdieping maakt een lichte en warme indruk. De jongeren boven zijn iets meer uit zicht, vertelt groepsleider Edwin Bennink. “Wij maken

met hen goede afspraken over hun dagbesteding. Ze gaan naar school, lopen stage of werken." Chantal volgt een interne welzijnsopleiding op het instituutsterrein van De Beele in Voorst. "Ik loop ook twee dagen per week stage. In de toekomst wil ik graag werken in een medisch kinderdagverblijf."

Groeien

Jonathan Dolorita is met zijn zestien jaar de benjamin in het huis. Bennie: "Normaal komen jongeren hier rond hun achttiende terecht. Maar Jonathan kon het al aan. Hij is een slimme jongen." Jonathan is in het voorjaar van De Beele naar De Regentes doorgestroomd. In de eerste maanden ging het niet goed, bekent hij. "Ik was vaak buiten en blowde veel. Maar ik ging bij mezelf nadenken. Ik besepte dat ik er wel wat voor moet doen. Daarna ben ik

gaan groeien en groeien." Inmiddels is Jonathan verhuisd naar een kamer boven. Hij zit op school en voetbalt in een van de hoogste jeugdteams van FC Zutphen. Melissa zit in de laatste fase van de orthopedagogische behandeling: de Behandeling Op Locatie, kortweg BOL. Zij heeft een eigen appartement in Apeldoorn. De twintigjarige Melissa woont samen met haar vriend, die ze heeft ontmoet bij De Beele.

Edwin is haar begeleider. Melissa: "Hij komt een keer per week langs. We bellen ook regelmatig. Ik was blij dat ik De Regentes kon verlaten. Ik was toe aan een volgende stap. Toen ik het hoorde, heb ik meteen al mijn kleren ingepakt." De begeleiding wordt langzaam opgebouwd. Daar ziet Melissa wel tegenop. Maar Edwin stelt haar gerust. "Ik blijf daarna contact houden. Een stukje nazorg."

Openhartig

De jongeren stellen de persoonlijke begeleiding en de nadruk op eigen verantwoordelijkheid zeer op prijs. Chantal verwoordt het kernachtig: "Ik word gehoord." Jonathan vindt het fijn dat hij openhartig kan praten met zijn begeleider Bennie. "Ik kan eerlijk zijn zonder te worden gestraft. Ik durfde hem te vertellen dat ik blowde." Melissa op haar beurt: "De begeleiders vertrouwen ons. Ze zijn niet tegen ons, maar met ons. Zo voel ik het tenminste."

Bennie borduurt hierop voort. "We doen het samen. In overleg kan alles. Waar de jongere maar aan toe is." Het slotwoord is aan Edwin. "Wij begeleiden met de handen op de rug. We laten de jongeren zoveel mogelijk zelf dingen doen. Persoonlijk zou ik mijn hele leven op deze manier willen werken." ■

Nieuw initiatief van Pluryn in Elst Zin om te werken bij Werkzin

Werkzin is een nieuw initiatief van Pluryn waar mensen met een arbeidshandicap werkervaring kunnen opdoen. Het is een professioneel bedrijf met diverse afdelingen, variërend van groenvoorziening tot assemblage. Onlangs betrok Werkzin een prachtige bedrijfshal in Elst.

Het initiatief voor Werkzin is genomen vanuit Jan Pieter Heije, dat jongeren met een licht verstandelijke handicap ondersteunt bij wonen, werken, leren en vrije tijd. De meeste jongeren volgen een opleiding en worden in de laatste jaren van hun schoolloopbaan voorbereid op passend werk. Maar wat als de jongeren klaar zijn met school en nog geen werk hebben?

“Voor sommigen blijkt de stap naar begeleid werk te groot, anderen staan op de wachtlijst voor een plaats bij het werkvoorzieningschap of de dagbesteding. Om te voorkomen dat ze op de bank gaan zitten, is er nu Werkzin. Hier kunnen we ze vier dagen per week een zinvolle invulling van de dag bieden”, legt manager Luuk Mulders uit.

Menging van doelgroepen

Inmiddels is de doelgroep van Werkzin

verbreed tot ‘mensen met een arbeidshandicap’. Dat kunnen dus ook cliënten van buiten Pluryn zijn of mensen die een tijdje uit de roulatie zijn geweest en willen re-integreren. Verder komt er een groep leerlingen van het REA College van Werkenrode over naar Werkzin. “We willen graag een menging van doelgroepen”, legt Luuk uit. “Voor sommigen is Werkzin de meest ideale werkomgeving. Voor anderen is het een fijne werkplek om de wachtlijst te overbruggen. Weer anderen kunnen wellicht doorstromen naar begeleid werk.” Iedere medewerker krijgt bij Werkzin een persoonlijk werkdoel. Dat kan bijvoorbeeld wennen aan een arbeidsritme zijn of werken aan sociale ontwikkeling, zoals de omgang met collega’s. Werkzin is bovendien een erkend leerbedrijf. Het is mogelijk om al werkend een opleiding te volgen die leidt tot een diploma op mbo-niveau of een erkend certificaat.

Concentratie

De activiteiten van Werkzin zijn nu nog verdeeld over een aantal vestigingen, waaronder het nieuwe bedrijfspand in Elst. Dat wordt nu nog gedeeld met een onderhoudsbedrijf. Als dat is vertrokken, worden alle activiteiten hier geconcentreerd. Het pand bevindt zich op loopafstand van het NS-station, op het bedrijventerrein in Elst. De medewerkers van Werkzin zijn onder meer actief bij de zeefdrukkerij en de reprofabriek. Binnenkort verhuizen de drukkerij en dtp-afdeling van REA College naar Elst. In de grote hal vinden assemblagewerkzaamheden plaats. Het gaat vooral om het vergaren, verpakken en sealen van producten.

De afdeling houtbewerking maakt houten meubilair en tuinhuisjes, onder meer voor park en volkstuintencomplex De Steenen Camer in Arnhem. De groenvoorziening verzorgt hier en bij diverse Plurynvestigingen

groenonderhoud. Verder beschikt Werkzin over een bakkerij die op ambachtelijke wijze broodjes, banket en koekjes produceert. En er is een koeriersdienst die de bakproducten en drukwerk van Werkzin bezorgt. Eigen medewerkers bemensen bovendien de personeelskantine en er kunnen werkzaamheden worden verricht op de administratie en aan de balie. De afdelingen werken allemaal voor interne en externe opdrachtgevers.

Professionele begeleiding

De medewerkers van Werkzin kunnen op professionele ondersteuning rekenen. Zo verzorgen medewerkers dagbesteding de dagelijkse begeleiding van de deelnemers op de werkplek en ze instrueren hen om tot een zo goed mogelijke werkhouding te komen. Trajectbegeleiders zorgen ervoor dat werkafspraken met de medewerkers nagekomen worden. Voor het zoeken naar een werkplek buiten Werkzin en de bege-

leiding ernaar toe zijn er werkervaringsplaatsmedewerkers. Een arbeidsonderzoeker voert zonnig een assessment of arbeidsinteresseset uit met de deelnemer. Niets wordt aan het toeval overgelaten. Luuk: "Werkzin is een echt bedrijf met echte klanten. We zitten in een mooi gebouw, hebben representatieve werkkleding en de sfeer is prima. Het moet vooral leuk zijn om hier te werken. De deelnemers moeten hier 'werkzin' krijgen! ■

Geestelijk Verzorger Pluryn

Een week uit het leven van Bert Oosterveer

Leren communiceren

Normaal rijd ik elke maandagochtend vanuit mijn woonplaats Wijchen naar mijn werkplek in Groesbeek toe, maar deze maandag ga ik per trein op weg naar Zeist. Daar start vandaag op Bartiméus een training voor geestelijk verzorgers. Het is de eerste trainingsperiode van drie dagen. We nemen deel met in totaal acht geestelijk verzorgers. We zullen worden getraind in het communiceren met bewoners en cliënten, die niet alleen verstandelijk beperkt zijn, maar daarnaast ook slechtziend tot en met blind en/of doof zijn.

Het is goed om jezelf te blijven scholen (teamcompetentie!). Daarom heb ik me in overleg met mijn leidinggevende voor deze training opgegeven. Daarbij komt dat mijn werkzaamheden als geestelijk verzorger zich niet langer beperken tot de Groesbeekse Tehuizen, maar zich ook steeds meer uitstrekken tot bijvoorbeeld De Winkelsteegh, ook een locatie van Pluryn. Daar kom ik, meer dan de afgelopen jaren, cliënten van een lager niveau tegen en vaak met de extra beperking van slecht kunnen horen en/of zien. En dan gaat het communiceren me niet meer zo gemakkelijk of vanzelfsprekend af. Vandaar

deze training. Het werden drie zinvolle dagen, die in november een vervolg krijgen en dan worden afgesloten.

Wensenboek

Op donderdag pak ik mijn werk in Wijchen weer op: ik ben namelijk bij Pluryn parttime werkzaam. Ik ben ook al meer dan twintig jaar actief als pastor in een katholieke parochie te Wijchen. Op vrijdag ga ik weer in Groesbeek kijken hoe de zaken ervoor staan. Ik neem de mail en andere post van de afgelopen week door en ga, zoals eerder afgesproken, naar een van de cliënten toe. Ik heb regelmatig een gesprek met haar om haar te begeleiden en te ondersteunen in haar rouwproces om het verlies van haar ouders. Omdat in deze week de sterfdag van haar moeder valt, gaan we deze keer ook samen naar het kerkhof toe waar haar ouders begraven liggen. Dat is overigens iets wat ik vaker doe, of aan anderen zoals persoonlijk begeleid(st)ers als waardevolle suggestie meegeef: bezoek met de cliënt het graf van een dierbare. Vaste en herkenbare rituelen zijn in zijn algemeenheid belangrijke zaken die een mens houvast kunnen geven. Zeker als de dood in het spel is.

Teruggelopen op mijn werkkamer aan de Molenweg beantwoord ik nog wat mail. Ik zorg ervoor dat er een paar exemplaren van onze nieuwe cliëntenfolder en de informatiepaper voor ouders en verwanten, teamleiders en begeleiders op de post gaan.

Een van onze woongroepen breng ik een aantal exemplaren van het zogenaamde 'Wensenboek'. Ik vertel er bij hoe dit wensenboek gebruikt kan worden. De bedoeling van het Wensenboek is dat in samenspraak met de cliënt en/of zijn verwanten schriftelijk vastgelegd kan worden, welke zorg er straks nodig is wanneer hij of zij ernstig ziek wordt, de terminale levensfase ingaat en overlijdt. Welke wensen leven er dan bijvoorbeeld met betrekking tot de

begraafenis of crematie? Het is goed om te merken dat er steeds meer mee aan de slag wordt gedaan.

Wekelijkse viering

De werkweek die daarop volgt, begint zoals altijd met de wekelijkse werkbespreking op maandagmorgen. Wij werken als geestelijk verzorgers gelukkig niet geïsoleerd. Met artsen, psychologen, maatschappelijk werker, logopediste en orthopedagogen vormen wij in Groesbeek samen de Sector Behandeling. En elke maandagmorgen nemen we de afgelopen week en de komende week door. Uit onze agenda's kiezen wij ieder die personen en zaken waarmee we in aanraking komen. En waarvan we denken dat het goed is om ze met elkaar te bespreken. Soms hebben we een advies van een collega nodig of diens medewerking. Het wekelijks overleg aan het begin van de week biedt er allemaal ruimte voor.

Aansluitend houden mijn directe collega geestelijk verzorger Corry Manuputty en ik samen onze werkbespreking. Daarbij komt onder andere het komend overleg met onze leidinggevende, manager Behandeling Toon Rutjes, aan de orde. Eenmaal in de zes weken spreken wij met hem de werkzaamheden en voortgang binnen onze Dienst door. Allemaal een resultaat van het teamcompetentieprogramma dat ook door ons werd gevolgd.

Na de werkbespreking met mijn directe collega ga ik naar Schoonoord toe, voor de wekelijkse viering. Elke week houden wij als geestelijk verzorgers zo'n viering voor de voornamelijk oudere bewoners van daar. Het lijkt op een kerkdienst, maar is het niet helemaal. Met zo'n achttien personen zitten we zoals elke week weer in een grote kring bij elkaar. De meesten zijn gebonden aan een rolstoel. Naar aanleiding van de persoon van Franciscus van

“Vaste en herkenbare rituelen kunnen een mens houvast geven”

Assisi, staan we samen stil bij de schepping waar we deel van uitmaken. We zingen, we bidden, we spreken met elkaar. Ik kijk er eigenlijk altijd weer naar uit, naar deze vieringen op maandag. Het doet ons allen zichtbaar goed.

Persoonlijk gesprek

Na de lunch ben ik samen met een collega-arts en gerontologe aanwezig bij een bespreking over een cliënt, die is aangevraagd door zijn persoonlijk begeleider en de teamleider ter plaatste. De vraag is aan de orde, wat de juiste en beste zorg is die hij gezien zijn huidige (veranderde) situatie nodig heeft en hoe we met z'n allen, ook de verzorgenden op de werkvloer, onze zorg meer op elkaar af kunnen stemmen. Aansluitend ga ik bij de desbetreffende bewoner langs. De afspraak is namelijk, dat ik hem vast elke week bezoek voor een persoonlijk gesprek. Dat moet hem helpen bij de verwerking van zijn psychische problematiek. Voortdurend spelen religieuze en levensbeschouwelijke thema's in onze gesprekken een rol. Het gesprek lucht hem ook ditmaal weer zichtbaar op.

Teruggekomen op mijn kamer maak ik wat notities van het gesprek. Ik bereid een zorgplanbespreking voor de volgende week voor en rond mijn schriftelijke bijdrage aan het nieuwe zorgplan af. Ik rij richting huis via Nijmegen, waar een van onze bewoners al langere tijd in het ziekenhuis ligt. Hij verlangt erg naar thuis, maar helaas is het nog niet zover. Hopelijk heeft mijn bezoek hem weer wat op kunnen beuren.

Vorbereidingen voor kerst

De volgende dag komen we in Groesbeek bij elkaar met de werkgroep die de jaarlijkse kerstviering van de Groesbeekse Tehuizen voorbereidt en organiseert. Het is nog lang geen Kerstmis, maar met de voorbereidingen kun je niet vroeg genoeg beginnen. We hebben een goed kerstverhaal gevonden, dat door in totaal negen cliënten gespeeld zal gaan worden. Daar gaat dan wel bijna drie maanden oefenen aan vooraf, elke week een tot anderhalf uur. Daar hoeft ik natuurlijk niet altijd bij te zijn, maar later deze week ga ik toch maar eens kijken. Het is goed om te zien hoe de spelers zich inleven in het verhaal en in hun rol. De jaarlijkse kerstviering is en blijft voor veel cliënten, verwanten en anderen een waardevol hoogtepunt, waarnaar al vroeg wordt uitgekeken. Donderdag 18 december zal het weer zover zijn. ■

Nieuwe buitenlocaties Het Hietveld

Meer zelfregie voor cliënten

Het Hietveld is aan een grootscheepse operatie bezig. Cliënten met een licht verstandelijke handicap verhuizen van paviljoens op het terrein in Beekbergen naar locaties in de omgeving. Een van die nieuwe buitenlocaties is het pand aan de Eendenweg in Apeldoorn. Sinds eind maart 2008 wonen hier tien cliënten in gloednieuwe appartementen op de eerste etage. Een lift brengt je naar de brede gang, waar elke cliënt een eigen deur en deurbel heeft. Een deur die ze heel eigentijds openen met een elektronische sleutel.

Ze zijn het er allemaal over eens: het is goed toeven aan de Eendenweg: "Ik heb het hier meer naar mijn zin. Het is rustig. We gaan gezellig met elkaar om. We hebben mooie grote kamers. Ik zou niet meer terug willen."

Het betreft cliënten die als woonwens hadden aangegeven dat ze graag meer op zichzelf wilden wonen en meer privacy wilden. Die mogelijkheid biedt dit pand. Elke cliënt heeft een grote zitkamer met balkon en een eigen slaapkamer en bovendien een ruime douche en eigen wc. De groepshuiskamer is wel kleiner dan gebruikelijk.

Integreren

Het pand staat in een Apeldoornse wijk, winkels en andere voorzieningen zijn dichtbij. De cliënten kunnen zo hun vleugels uitslaan. "Ze krijgen nu de kans meer te integreren", vertellen begeleider Anton Noorlandt en persoonlijk begeleider Yvonne Wensink. "Ze maken daar ook volop gebruik van. En het gaat ze goed af."

Er is vooraf gekeken naar de mogelijkheden van de cliënt en van het gebouw en de omgeving. "Er is naar de beste match gezocht. Het was niet goed te voorspellen hoe het zou gaan, maar het pakte goed uit. Eén persoon is helemaal opgeleefd. Hier zijn

minder prikkels, al lijken het er op het oog meer. Normaal mopperde hij altijd. Hier geniet hij duidelijk. Hij wordt er zelfs emotioneel onder om dat te ervaren."

Overgang

Behalve die rijkere omgeving is er nog meer dat de zelfregie van de bewoners versterkt. Het team is nog meer cliëntgericht gaan werken. Er wordt goed geluisterd naar wat de cliënt wil en wat hij wil bereiken. "We gaan echt uit van de cliënt zelf en van zijn mogelijkheden. Er is nog wel verzorging nodig, ook lichamelijk, dat kun je niet helemaal wegdenken."

“Ik zou niet meer terug willen”

De meeste cliënten woonden al lang in Het Hietveld, vaak al zo'n dertig jaar. De overgang viel, anders dan je zou verwachten, heel erg mee. “Voor één persoon was het erg wennen dat hij met de lift naar de etage moet; op Het Hietveld was alles op de begane grond.” Hoe mooi ook, de nieuwe huisvesting kent ook beperkingen: er is geen tuin en er is verkeer buiten. “Maar uiteindelijk blijken ze op het balkon niets anders te doen dan in de tuin: een sigaretje roken of in het zonnetje zitten.”

Contacten

Het gebouw wordt gedeeld met andere organisaties: Woonzorgcentrum Avondzon, Zorggroep Apeldoorn, RIBW en Wisselwerk (maatschappelijk welzijn). Af en toe is er contact met de andere bewoners en gebruikers. “Op de benedenverdieping zijn regelmatig activiteiten van Avondzon, zoals een muziekmiddag. Dan nemen twee of drie cliënten de lift en sluiten zich bij het gezelschap aan.”

Voor de dagactiviteiten gaan de cliënten nog naar Het Hietveld. Het is nog wachten op de eigen activiteitenruimte die wel gepland is. Enkele cliënten werken bij Apeldoornse bedrijven.

Leuk samen winkelen

Twee van de cliënten, Lenie en Hein, wonen samen. Vijf jaar zijn ze al verloofd. Ze woonden al eerder een tijdje samen, maar dat beviel niet zo goed als hier, vertellen

ze. Ze hadden slechts twee kleine kamertjes en het klikte niet zo met de groep. Lenie verhuisde dan ook weer. Nu hebben ze samen een eigen appartement.

“We hebben gelijk meubels uitgezocht. Een bank, nachtkastjes en gordijnen”, zegt Lenie. “We wonen lekker dichtbij de winkels. We vinden het leuk om samen te winkelen. Ieder weekend gaan we naar de supermarkt. Gezonde dingen kopen. Een keer in de maand gaan we een dagje uit. Naar de markt of zo. We hebben ook een samenlevingscontract, daar staan afspraken in. Over het huishouden, samen de afwas doen en zo. We zijn hartstikke gelukkig.”

Trouwplannen

Het is niet alleen het huis dat anders en beter is, maar ook de begeleiding, vinden de twee. “Ze vragen naar wat we willen. Je wordt serieus genomen. Dat is heel fijn. Dat was vroeger niet altijd zo.”

Stapje voor stapje nemen ze zo hun leven meer in eigen handen. “Wat ik graag zou willen, is zelf koken. Te beginnen met soep of zo, op een of twee dagen. Ik kan wel koken. Maar we hebben hier geen gastostel.” Er wordt gekeken of het toch mogelijk is, belooft begeleider Yvonne Wensink.

Ze hebben hun blik alweer verder vooruit gericht. “We hebben trouwplannen. We hadden liefst een aangepaste woning, wel in Apeldoorn, maar iets ruimer. En nog minder begeleiding.” Wie weet, misschien ligt er nog meer in het verschiep na deze stap. De wereld lijkt open te liggen. ■

Pluryn bouwt aan de toekomst

Niet alleen Het Hietveld maar ook de andere centrale vestigingen van Pluryn zijn druk aan het bouwen. Zo levert de aannemer deze winter de nieuwe dagactiviteitencentra op het terrein van De Winkelsteegh in Nijmegen op. Komend voorjaar kunnen de gebouwen in gebruik worden genomen. In maart 2009 start op hetzelfde terrein de bouw van een multifunctioneel behandelcentrum en vier groepswoningen voor zes cliënten. Begin november zijn bovendien twee etages van een gloednieuw woongebouw aan de Cort v/d Lindenstraat in de Nijmeegse wijk Hatert opgeleverd. Nog voor de kerst zal de nieuwe woongroep met cliënten van De Winkelsteegh de woningen betrekken.

In het groene Doorwerth, nabij Oosterbeek, betrokken cliënten van Jan Pieter Heije onlangs twee nieuwe groepswoningen.

Dagactiviteitencentra
De Winkelsteegh, Nijmegen.

Etagewoningen
De Winkelsteegh, Nijmegen.

Groepswoningen
Jan Pieter Heije, Doorwerth.

Yuub nieuwe hoofdsponsor Cultureel i-seizoen Cardo en All The Way Music

“Samen kun je veel bereiken”

Vijftwintig jaar liep Kees van der Eijk met de plannen rond en dit jaar is Yuub werkelijkheid geworden. Yuub brengt aanbieders van allerlei diensten en mensen met een beperking samen. Een lidmaatschap levert aantrekkelijke kortingen op. “We zijn een soort ANWB voor mensen met speciale wensen”, zoals Kees van der Eijk het zelf noemt. Zijn snelgroeibedrijf is onlangs hoofdsponsor geworden van twee concepten van stichting Cardo: All The Way Music en het cultureel i-seizoen.

Kees van der Eijk was als registeraccountant actief in de publieke sector maar voelde zich tevens ondernemer. Hij richtte een participatiemaatschappij op met als doel bedrijven te ondersteunen met kapitaal en management. In die tijd deed hij veel kennis, ervaring en vooral contacten op. Ging het zakelijk crescendo, in zijn privéleven kreeg hij met tegenslagen te maken. De inwoner van Maas en Waal kreeg vier kinderen, twee jongens (25 en 21 jaar) en twee meisjes (23 en 21). Zijn twee zoons kwamen al jong in een rolstoel terecht als gevolg van een hersenbloeding bij de geboorte. Zijn jongste dochter overleed in augustus jl. aan kanker. “Mijn vrouw en ik hebben de afgelopen 25 jaar intensieve ervaringen opgedaan, dat

is duidelijk. We zijn er mondig door geworden en hebben alles gedaan om het maximum voor onze kinderen te bereiken. De gebeurtenissen hebben ook veel passie opgeleverd. Dat zet ik nu allemaal in voor Yuub.”

Eerste stap

Op de Vakantiebeurs in januari dit jaar in Utrecht zette Kees van der Eijk een eerste stap door een groot aanbod aan vakanties voor gehandicapten te presenteren onder de naam Toegankelijk.com. De belangstelling was groot. “Onze doelgroep telt 3,5 miljoen mensen, daarvan hebben naar schatting zo’n 1,5 miljoen mensen het geld en de behoefte om op vakantie te gaan maar ze durven het niet aan. Wij kunnen hen helpen.”

Kees van der Eijk (l) op de Supportbeurs, met Klaas Jan Hoeve van Dominicus Reisgidsen waarmee Yuub een samenwerking is aangegaan.

Afgelopen voorjaar op de Supportbeurs lanceerde Kees van der Eijk de nieuwe naam Yuub, wat staat voor Your Ultimate Unlimited Bridge. Alle mensen met een bijzondere wens of behoefte kunnen bij Yuub terecht. Het accent is wat verschoven richting leren, werken én tijdsbesteding. Er is een carrièreplein in voorbereiding met een aanbod van vacatures, opleidingen en inhoudelijk vrijwilligerswerk. Het complete aanbod van diensten is te vinden op www.yuub.nl. “Natuurlijk organiseren we niet alles zelf”, zegt Kees van der Eijk. “Wij brengen goede initiatieven samen en maken ze inzichtelijk.” Dat laatste gebeurt behalve op internet ook via het magazine en over een tijdje via de servicewinkels.

Elkaar versterken

Aan Yuub zijn Yuub Projects en Yuub Foundation gelinkt. Een vast deel van de omzet van Yuub gaat naar Yuub Foundation, die het geld verdeelt onder goede doelen. Het hoofdsponsorschap van het Cultureel i-seizoen en All The Way Music is er een voorbeeld van. Kees van Eijk: “All the Way Music is een hoogwaardig initiatief. Ik denk dat we elkaar kunnen versterken. Een All The Way – Yuub Music Tour door Nederland spreekt ons bijvoorbeeld zeer aan. We willen graag bij onze doelgroep onder de aandacht komen.” De gedreven Leeuwenaar zit nog vol plannen. “Ik ben 53 en kan nog oneindig verder. Je kunt veel bereiken door samen dingen te doen. De woorden ‘kan nooit’ staan niet in mijn woordenboek.” ■

Met Yuub naar het WK 2010

De landen moeten zich nog plaatsen maar Yuub heeft al kaartjes beschikbaar voor het WK voetbal 2010 in Zuid-Afrika. Ieder Yuub-lid kan een 17-daagse reis naar het evenement winnen door een project uit te voeren dat de toegankelijkheid van een bepaalde voorziening voor mensen met een beperking vergroot. Meer informatie is te vinden op www.yuub.nl.

Programma

All The Way Music vijf jaar!

29 november 2008, 20.00 uur, € 20,00

Elckerlyc

3 december 2008, 15.00 uur, € 7,50

Henk Ruiters ontmoet Lenette van Dongen

9 december 2008, 20.00 uur, € 17,50

Theo Maassen 'Zonder pardon'

17 december 2008, 20.00 uur, € 17,50 (uitverkocht)

Het Goede Doel

3 februari 2009, 20.30 uur, € 20,00

Joke; monoloog over een vermoorde liefde

5 maart 2009, 20.00 uur, € 17,50

Motel Westcoast, part 2

19 maart 2009, 20.30 uur, € 20,00

The Beatles Revival + Rare Record Show

4 april 2009, 20.30 uur, € 20,00

'Simcha' Muziektheater uit Minsk

22 april 2009, 20.00 uur, € 20,00

Rowwen Hèze

12 mei 2009, 20.30 uur, € 20,00

Rob de Nijs

26 mei 2009, 20.30 uur, € 20,00

Normaal

18 juni 2009, 20.30 uur, € 20,00

The Sound of 'All The Way Music'

28 juni 2009, 15.00 uur, € 20,00

Stichting Cardo organiseert sport- en cultuurprojecten ten behoeve van de integratie van mensen met een handicap in de samenleving. Eén van die projecten is het Cultureel i-seizoen in theater Cardo op

het terrein van Werkenrode. Om deze projecten te kunnen betalen, zet Cardo zich in om geld in te zamelen. Er zijn inmiddels 110 bedrijven die Cardo sponsoren. Stichting Cardo maakt deel uit van Pluryn.

Theater Cardo

Niimeegsebaan 9, Groesbeek

Voor meer informatie over kaartverkoop, bel (024) 399 71 11 of kijk op www.stichtingcardo.nl

De Seyshuizen Landelijke erkenning voor behandelcentrum

De Seyshuizen heeft voor het behandelen van eetproblemen bij kinderen een landelijke erkenning verkregen. In een apart behandelcentrum is een aantal goedgekeurde specialistische behandelpaatsen samengebracht. Medewerkers van het behandelcentrum hebben dankzij een dubbele aanstelling een vast samenwerkingsverband met de vakgroep Orthopedagogiek, sectie Leren en Ontwikkeling, van de Radboud Universiteit te Nijmegen.

De Seyshuizen is te vinden op het terrein van De Winkelsteegh, een van de centrale vestigingen van Pluryn. Het behandelcentrum richt zich niet alleen op kinderen met eetproblemen maar houdt zich ook bezig met:

- Zindelijkheidsproblematiek.
- Zelfredzaamheid bij bijvoorbeeld eten met bestek, aan- en uitkleden of tandenpoetsen.
- Communicatie.
- Probleemgedragingen als wondjes peuteren, eten van oneetbare voorwerpen (pica).

Het behandelcentrum van De Seyshuizen deed de afgelopen jaren veel kennis en ervaring op. De behandeling is ambulante. Per persoon past het centrum de behandeling aan. De basisprincipes van de achterliggende methode blijven uitgangspunt van elke behandeling. De inhoud van de behandeling is afhankelijk van de problematiek. Diverse onderzoeken hebben de effectiviteit aangetoond van de behandelmethode. Continue evaluatie zorgt ervoor dat de behandelingen steeds verder verbeteren. ■

Kijk voor meer informatie op www.pluryn.nl/seyshuizen.

“Ik doe net als mijn collega's van alles”

Stilzitten? Daar heeft de 25-jarige Patrick Geurtsen een broertje dood aan. Hij is weinig thuis, zegt Patrick met een brede glimlach. Jarenlang hielp hij in het weekend op de kermis van zijn vader. Sinds begin dit jaar werkt Patrick bij een zadelmakerij. Hij woont in Het Anker. Dit is een woongroep van Het Hietveld in Beekbergen.

“Ik werk twee dagen per week van negen tot half vier bij Lepper bv in Dieren. Het bedrijf maakt fietszadels en spatborden. Het is een vrij klein bedrijf. Er werken dertien mensen. Ik loop nu stage. Ik vind het werk heel leuk. Ik heb vijf directe collega's. Ik doe net als hen van alles: inpakken, monteren, lassen, wat maar nodig is. Ik bestuur vaak de heftruck. Dat doe ik trouwens al sinds mijn zeventiende. Het gaat goed. Ze willen me graag behouden.”

Echte familie

“Ik ben geboren en opgegroeid in Emmen. Ik heb vanwege problemen binnen ons gezin lange tijd bij pleeggezinnen en in een kindertehuis gewoond. Op mijn zeventiende kwam ik bij Het Hietveld terecht.

Ik heb een verstandelijke beperking. Ik kan niet goed lezen en schrijven. Daarom kan ik niet goed op mezelf wonen. Twee jaar geleden ben ik naar Het Anker doorgestroomd. Hier heb je meer zelfstandigheid. In mijn woongroep ben ik de enige man. Er zijn verder vier dames. Ook is altijd een groepsleider aanwezig. Het voelt als een echte familie. We zeggen tegen elkaar 'hé broer' en 'hé zus'. We hebben vaste afspraken over het huishouden. Zo kook ik op maandag en woensdag.”

Gezond leven

“Ik heb altijd een goede band met mijn vader gehad. Hij was de baas van een kermis. Ik heb er vanaf mijn zeventiende in het weekend gewerkt. Ik bediende allerlei attracties, zoals de Kop van Jut en de zweef-

molen. Mijn vader is in 2006 overleden. Daar heb ik het zeer moeilijk mee gehad. De begeleiders in Het Anker hebben me erg geholpen bij de rouwverwerking. Begin dit jaar voelde ik me weer goed genoeg om aan de slag te gaan. In mijn individueel werkplan is werk als dagbesteding genoemd. Ik zat echter niet meer te wachten op een kermis. Ik heb voor mijn huidige baan gekozen, omdat ik gezonder wilde leven. Waarom? Omdat ik een vaste vriendin heb! Nicole heeft zelf ook een licht verstandelijke handicap. Ik heb haar anderhalf jaar geleden ontmoet op het terrein van Het Hietveld. Ze was daar een dag per week. Het klikte meteen. Dankzij Nicole ben ik met atletiek begonnen. Ik ben gewoon ook buiten mijn werk heel actief.” ■